

CIDADANIA PARA A SUSTENTABILIDADE

2-5 JULHO'13 . CASCAIS . PORTUGAL
CENTRO DE CONGRESSOS DO ESTORIL

*Ciudadania per a la sostenibilitat
2-5 de juliol de 2013 - Cascais - Portugal
Palau de Congressos d'Estoril*

DECLARACIÓ DE CASCAIS

S'ha celebrat la XIII Conferència de l'Observatori Internacional de la Democràcia Participativa a Cascais, entre els dies 3 i 5 de juliol de 2013, sota el lema de "Ciudadania per a la sostenibilitat".

Les problemàtiques abordades durant aquesta Conferència han posat de relleu els desafiaments que afronta la democràcia del segle XXI i la situació paradoxal en la qual aquesta es troba.

La universalització dels principis i procediments de la democràcia van juntes amb la crisi de representativitat política present en nombrosos països amb aquesta forma de govern. Es tracta d'una situació complexa i inquietant, que ens obliga a insistir en la qualitat de les diferents formes de govern existents en el estats amb democràcies consolidades.

La concentració de poder en les esferes supranacionals, com és el cas de l'FMI, l'OMC o les Nacions Unides, constitueix un dels punts més fràgils de la sobirania dels estats i de la pròpia democràcia. A això, s'ha de sumar el poder absolut que exerceixen els grans bancs internacionals i les agències de qualificació, que determinen la direcció de les polítiques públiques i els models de govern en molts països. Les anomenades "polítiques d'austeritat" no són més que les conseqüències directes d'aquesta realitat.

Aquesta concentració de poders fora de l'àmbit o control dels governs electes i dels ciutadans converteix almenys en sorprenent l'afirmació que s'estan complint les

exigències de la democràcia pel simple fet que un govern és escollit pel poble i, en principi, és responsable.

Aquesta situació ha generat onades de “descontentament democràtic” arreu del món. Es tracta d'un malestar difús que afecta sectors molt diversos del teixit social i que adopta diferents formes, com per exemple les grans manifestacions públiques, les elevades xifres d'abstenció electoral i la manca de confiança en les institucions.

Sorprenentment, en els últims anys, hi ha hagut manifestacions socials molt significatives que han reunit diferents grups, franges d'edat i sectors professionals, exigint més democràcia, més participació i més transparència.

En infinitat de països, els actes electorals s'enfronten a taxes d'abstenció molt elevades. Aquest és un senyal evident que la democràcia representativa ha perdut vigor i ha deixat de mobilitzar un bon nombre de persones. El vot constitueix un dret històric, que al seu dia va originar grans lluites socials i polítiques, però que actualment afronta un ràpid procés de desvalorització en diferents països. Molts ciutadans del carrer consideren que el vot és un poder fictici, l'exercici del qual no està justificat, atès que els veritables centres d'influència i decisió es troben fora de l'abast de les eleccions.

La creixent desconfiança envers la classe política i les institucions està íntimament relacionada amb les qüestions anteriors. Molt probablement, aquesta sigui una de les principals fissures existents en els sistemes democràtics i hauria de ser motiu de preocupació general. La confiança és el motor de la democràcia –mitjançant la delegació del poder a través del vot– i, per aquest motiu, és primordial desplegar tots els esforços necessaris per canviar la situació actual.

D'aquesta manera, la democràcia representativa tradicional sembla ser incapaç de fer front als nous desafiaments de la societat i de mobilitzar els ànims i la confiança dels pobles.

Des de Cascais, reunits en aquesta XIII Conferència de l'OIDP, manifestem la nostra voluntat d'oposar-nos a aquestes tendències i desafiem tots els governs locals i actors socials a seguir els nostres passos. Per a això, donem prioritat a tres fronts d'actuació:

I. Democratitzar la planificació

La planificació no es pot seguir realitzant a porta tancada per un grup reduït de representants i tècnics als quals s'assessora. El disseny de les polítiques públiques per a un territori ha de comptar amb el compromís actiu dels ciutadans que hi viuen o hi treballen.

De la mateixa manera, la planificació ha de ser responsable i basar-se en una utilització correcta i sostenible dels recursos naturals. Per això, *ciutadania i sostenibilitat* són les dues cares de la mateixa moneda. Així, reconeixem la

importància de certs instruments de planificació, com l'Agenda 21 a nivell local i els grups de ciutadans i governs locals que aposten per les iniciatives de transició.

II. Democratitzar la democràcia

Des de Cascais, defensem una nova onada democratitzadora, però aquest cop de la pròpia democràcia. Ens comprometem a fer tot el possible perquè emergeixi una nova democràcia, basada en la primacia de la participació, la representació i la ciutadania. Ens referim a una democràcia amb un esperit renovat, capaç de reconstruir la confiança entre governs i governats, i entre els propis governats; a una democràcia humanista, que col·loqui els ciutadans en el centre de tota activitat política; a una nova democràcia que transposi a la política els principis de l'ecologia humana. Al cap i a la fi, una democràcia veritable construïda pels ciutadans, per als ciutadans i amb els ciutadans.

Per tot això, des de Cascais ens comprometem a posar en marxa dispositius de codecisió sobre els recursos públics, com el Pressupost Participatiu. Ens referim als *pressupostos participatius* amb poder vinculant, que transformin la relació entre els governs i els governats i fomentin la justícia i la cohesió social. Així mateix, defensem totes les mesures que afavoreixin el concepte de "govern obert" i transparent, un govern capaç de generar informació útil que faciliti la participació activa dels ciutadans.

III. Democratitzar l'economia

Els mercats no poden seguir esclafant els valors humanistes i la ciutadania. No podem tolerar que l'economia i el sistema financer arrabassin la primacia de la política i la vida social. No podem acceptar que els resultats econòmics s'anteposin a la democràcia.

La construcció i la distribució de la riquesa no es poden assentar en els sistemes financers i especulatius, atès que aquests ja han demostrat de què són capaços. Per tot això, des de Cascais manifestem el nostre compromís a crear nous sistemes econòmics i financers que reforcin la producció de riquesa local, valorin els productes i les competències de cada territori, i garanteixin una major redistribució dels beneficis del desenvolupament.

Ens comprometem a unir tots els esforços necessaris al respecte, amb la finalitat de crear monedes locals l'objectiu de les quals sigui el de beneficiar les economies de proximitat i valorar les activitats productives, en detriment de les especulatives. Volem una economia més democràtica, que afavoreixi formes molt diverses de produir i d'adquirir béns i serveis; volem una economia basada en la primacia de la confiança i la ciutadania.

Des de Cascais, reunits en aquesta Conferència, desafiem tots els presents, així com tots els governs locals del món i els grups socials, a seguir aquest camí amb nosaltres. Ens espera un viatge fascinant pels camins de la innovació, la creativitat, la igualtat i la fraternitat.

Cascais, 5 de juliol de 2013